

Ze života obojživelníků

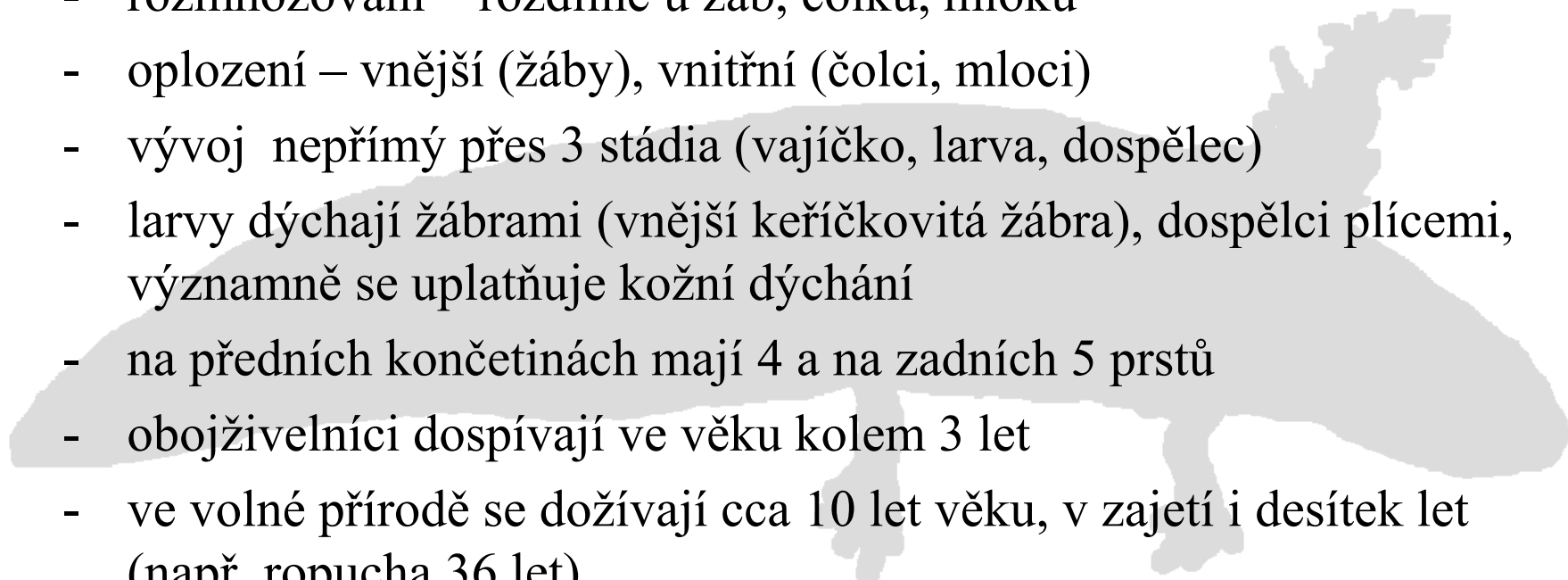
Filip Šálek
www.filipsalek.cz

Základní charakteristika

- patří mezi obratlovce, kteří tvoří přechod mezi vodními a suchozemskými živočichy, potomci lalokoploutvých ryb
- na světě cca 7300 druhů
- obývají celý svět kromě Antarktidy a nejsevernější části Evropy
- vyskytují se ve sladkých vodách, případně brakických, nikoliv však v mořích a oceánech
- obojživelníci ČR jsou vázáni svým rozmnožováním (kladením vajíček) na vodní prostředí
- zimování probíhá na souši, u některých druhů nebo části populace ve vodě
- obojživelníci jsou studenokrevní (poikilotermní)
- kůže je holá opatřena slizovými žlázami – ochrana proti vysychání a zajišťuje ochranu proti plísním, některé druhy mají jedové žlázy (ropucha, kuňka, mlok)
- obojživelníci stejně jako plazi svlékají kůži

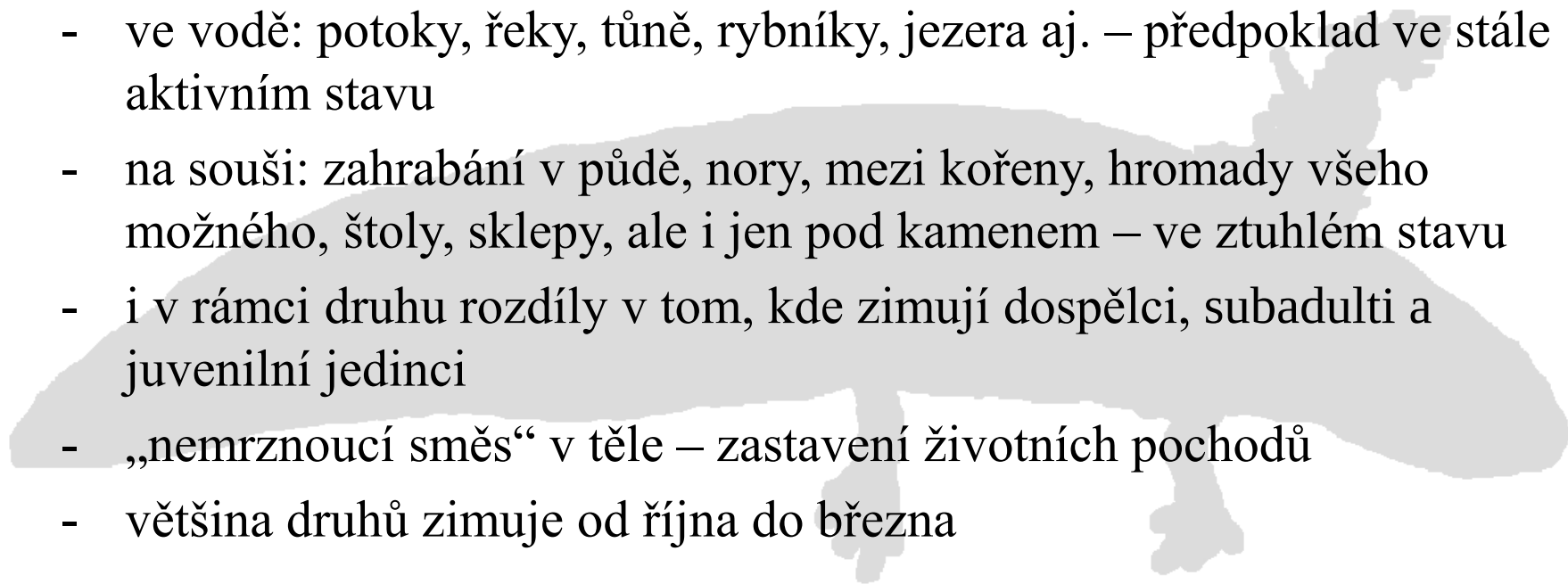
Základní charakteristika

- rozmnožování – rozdílné u žab, čolků, mloků
- oplození – vnější (žáby), vnitřní (čolci, mloci)
- vývoj nepřímý přes 3 stádia (vajíčko, larva, dospělec)
- larvy dýchají žábrami (vnější keříčkovitá žábra), dospělci plícemi, významně se uplatňuje kožní dýchání
- na předních končetinách mají 4 a na zadních 5 prstů
- obojživelníci dospívají ve věku kolem 3 let
- ve volné přírodě se dožívají cca 10 let věku, v zajetí i desítek let (např. ropucha 36 let)
- za potravu jim slouží drobní vodní a suchozemští bezobratlí živočichové, larvy se živý planktonem, seškrabáváním řas, detritem
- Batrachologie – nauka o obojživelnících

Zimování obojživelníků

- ve vodě: potoky, řeky, tůně, rybníky, jezera aj. – předpoklad ve stále aktivním stavu
- na souši: zahrabání v půdě, nory, mezi kořeny, hromady všeho možného, štoly, sklepy, ale i jen pod kamenem – ve ztuhlém stavu
- i v rámci druhu rozdíl v tom, kde zimují dospělci, subadulti a juvenilní jedinci
- „nemrznoucí směs“ v těle – zastavení životních pochodů
- většina druhů zimuje od října do března

	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen
mlok skvrnitý			X	X	X		
čolek velký		X	X	X	X	X	
čolek dunajský		X	X	X	X	X	
čolek horský			X	X	X		
čolek obecný		X	X	X			
čolek karpatský			X	X	X		
kuňka obecná			X	X	X		
kuňka žlutobřichá			X	X	X	X	X
blatnice skvrnitá			X	X			
ropucha obecná		X	X				
ropucha krátkonohá				X	X		
ropucha zelená			X	X	X		
rosnička zelená			X	X	X		
skokan hnědý	X	X	X				
skokan ostronosý		X	X				
skokan štíhlý	X	X					
skokan krátkonohý				X	X		
skokan skřehotavý				X	X		
skokan zelený				X	X		

Rozmnožování bezocasých obojživelníků (žab)

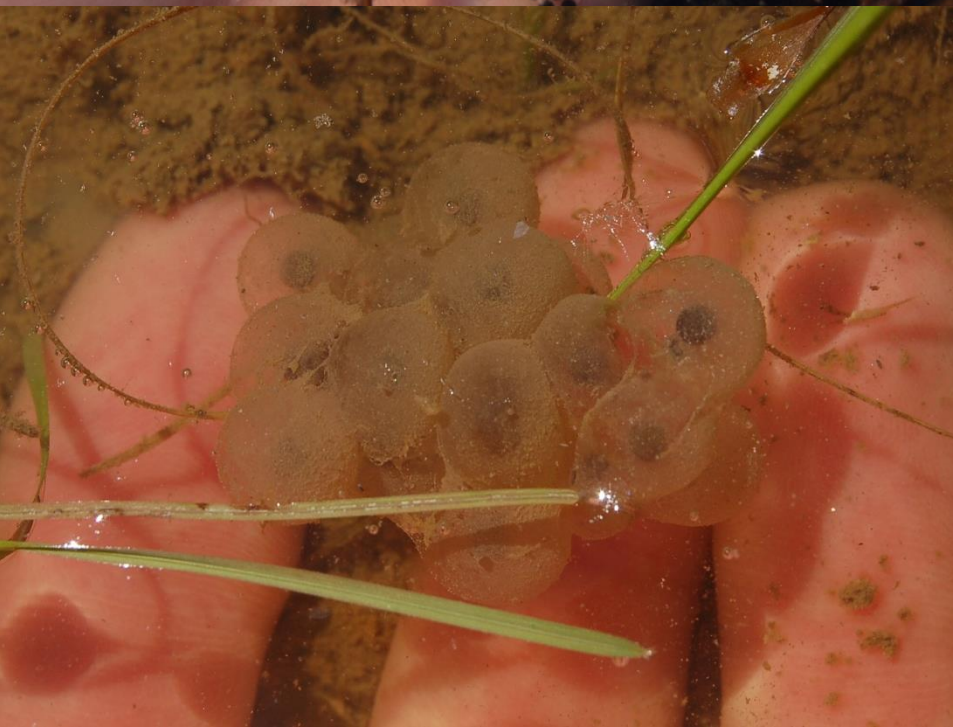

Rozmnožování ocasatých obojživelníků (čolků)

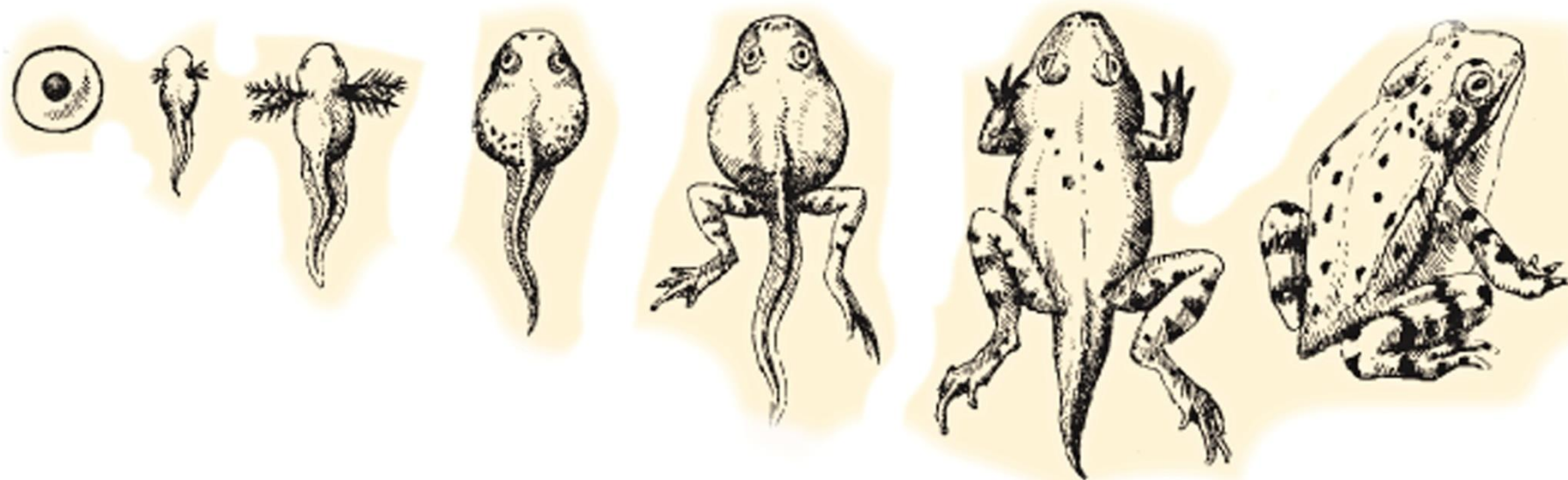

Rozmnožování ocasatých obojživelníků (mloků)

*foto: Ivona
Knebllová*

*foto: Michal
Hykel*

Ocasatí:

Mlok skvrnitý

Čolek velký

Čolek dunajský

Čolek dravý

Čolek hranatý

Čolek obecný

Čolek horský

Čolek karpatský

Bezocasí:

Kuňka obecná

Kuňka žlutobřichá

Blatnice skvrnitá

Ropucha obecná

Ropucha zelená

Ropucha krátkonohá

Rosnička zelená

Skokan hnědý

Skokan ostronosý

Skokan štíhlý

Skokan krátkonožý

Skokan skřehotavý

Skokan zelený

V ČR žije 21 druhů obojživelníků. Z toho se 17 druhů se můžeme setkat v Moravskoslezském kraji.

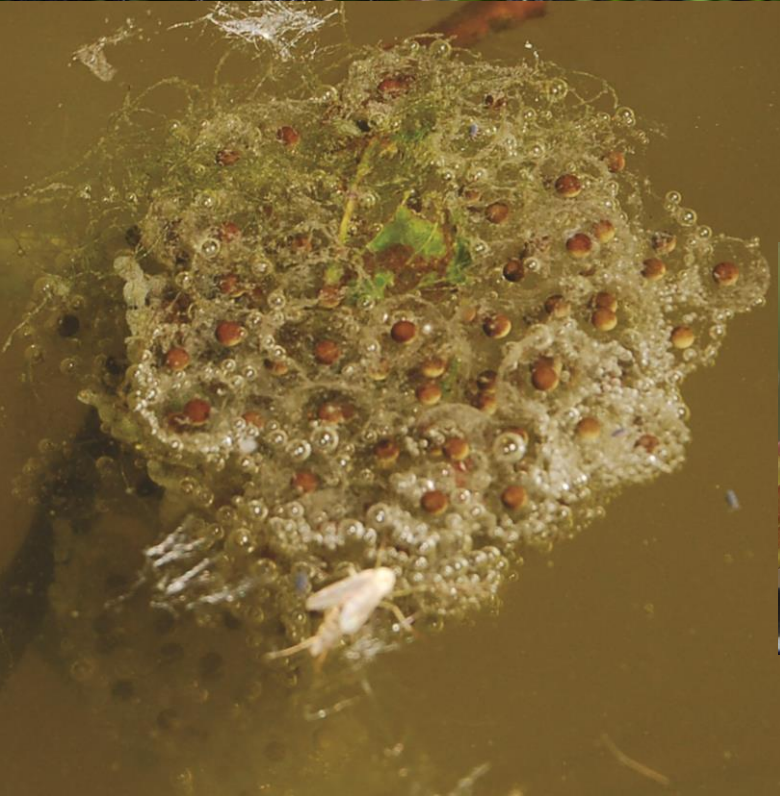

Způsoby provádění průzkumu s cílem zjištění druhového a početního zastoupení

Mapování

- cílem je potvrdit výskyt daného druhu
- méně časově náročné (mnohdy stačí jedna návštěva)
- většinou jsou využívány neinvazivní metody průzkumu
- údaje o výskytu slouží k vytváření atlasů rozšíření ČR

Monitoring

- cílem je zjistit druhové a početní zastoupení konkrétních druhů, reprodukční úspěšnost, kvalitu biotopu, negativní dopady a případně navrhnout managementová opatření vedoucí k eliminaci negativních vlivů
- časově a odborně náročnější
- ve větší míře jsou uplatňovány invazivní metody průzkumu

Metody průzkumu s cílem zjištění druhového a početního zastoupení

Neinvazivní (nedochází k přímému kontaktu, není potřeba výjimka pro manipulaci se ZCHD)

- **vizuální** – pozorování dospělců, juvenilů, subadultů, larev, sčítání snůšek, počítání usmrcených jedinců na komunikacích
- **akustický** – odhad počtu vokalizujících samců

Invazivní (dochází k přímému kontaktu, je potřeba výjimka pro manipulaci se ZCHD)

- odchytové bariéry v kombinaci s padacími pastmi
- odchyt do živolovných pastí
- odchyt podběrákem
- odchyt do ruky

Příčiny současného ohrožení obojživelníků

Změna hydrologického režimu – vysušení krajiny ,
vodohospodářské úpravy

Nevhodné obhospodařování dnešních rybníků – vysoké rybí
obsádky, nevhodné úpravy v zátopách

Chemizace a eutrofizace

Velkoplošné využívání krajiny (intenzifikace) – chybí
mozaikovitá péče o krajinu a drobné disturbance

Neprůchodnost krajiny

Nevhodné lesnické hospodaření – smrkové monokultury,
zpevňování lesních cest

4 x foto: David
Fischer

Jak můžeme osobně obojživelníkům v krajině pomoci?

Budováním nových ploch a zimovišť

Extenzivní a mozaikovitou péčí o lokality – kosení luk a mokřadních ploch, prořezávky dřevin

Péče o zahrádky v přírodě blízském duchu

Osvěta o významu obojživelníků

Aktivní občan

*foto: Jan
Dvořák*

<http://www.obojzivelnici.wbs.cz/>

Úvod . Aktuálně

Co jsou obojživelníci

Význam obojživelníků

Obojživelníci ČR

Biotopy obojživelníků

Ohrožení obojživelníků

Ochrana obojživelníků

Určování

Metody výzkumu

Jak pomoci
obojživelníkům?

Tůně - management

Úvod . Aktuálně

Vítejte na stránkách, které mají za cíl co nejpřehledněji a nejúplněji informovat o všem důležitém týkajícím se jedné z nejohroženějších skupin živočichů u nás.

Najdete zde popisy a fotografie jednotlivých druhů obojživelníků žijících na území České republiky a jejich biotopů, informace o jejich určování, výzkumu, ohrožení i praktické ochraně.

Dále zde naleznete doporučenou literaturu týkající se obojživelníků, odkazy na zajímavé stránky o obojživelnících a různé materiály (prezentace, články) o obojživelnících, jejich ochraně a praktické péči o jejich biotopy.

Nechybí stránka o vztahu obojživelníků a lidí a návody, jak můžeme všichni společně našim obojživelníkům pomoci, např. realizací různých opatření v krajině či na zahrádce.

Spuštění plné verze stránek je plánováno na konec prosince 2014. Omluvte prosím současný stav stránek, česká i česká verze stránek (www.obojzivelnici.wbs.cz) a "Fotogalerie"

http://www.biolib.cz/

HLEDAT

• SYSTÉM • ČLÁNKY • LOKALITY • BIOTOPY • GALERIE • ENCYKLOPEDIE • ODKAZY • DISKUZE

Úvod

- Novinky
- Změny
- Nápověda
- Mapa stránek
- Autoři
- Spolupráce

Uživatel

Přihlašovací jméno

Heslo

- Registrace
- Zapomenuté heslo
- Nastavení

BioLib

Biological Library

BioLib je mezinárodní encyklopedie [rostlin](#), [hub](#) a [živočichů](#).

Vedle taxonomického systému nabízí i bohatou galerii fotografií, výkladový a překladový slovník, databázi odkazů, biotopů a chráněných území, diskuzní fórum a řadu dalších funkcí souvisejících s biologií.

Je to nekomerční vzdělávací projekt určený odborníkům i veřejnosti, na jehož obsahu se mohou [podílet](#) zájemci všech možných specializací.

[Více o BioLibu >>](#)

Ve spolupráci s Národním muzeem, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, Českou herpetologickou společností a Muzeem přírody Český ráj **mapujeme na BioLibu savce, obojživelníky, plazy a vybrané druhy ryb a bezobratlých živočichů**. Zapojit se můžete i Vy.

Mapování savců ČR

www.biolib.cz

www.biolib.cz

Mapování výskytu obojživelníků a plazů

www.biolib.cz

Mapování výskytu ryb

Mapování výskytu bezobratlých živočichů

www.biolib.cz

[Více >](#)

Novinky

12.09.2014 22:52:28

Přečtěte si na internetových stránkách časopisu Vesmír článek o historii BioLibu a o tom, jak funguje (či

07.08.2014 20:56:06

Ve spolupráci s AOPK ČR a Entomologickým ústavem AV ČR rozšířujeme mapování bezobratlých o 16 druhů motýlů

Děkuji Vám za pozornost